

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Elmélet /Tervező szakok				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szilágyi András				
Kód: B-DS-101 Elmélet /Tervező	Kapcsolódó tanterv (szak/szint):	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 15 kredit a teljes tárgy	Tanóraszám: Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: (szeminárium/előa dás/gyakorlat/konz ultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: olyan alapvető elméleti tudás és tájékozódás átadása, mely megkönnyíti a további tudásfelvételt Képesség: kritikai gondolkodás, elemzőképesség, analitikus képességek Attitűd: kritikai, diskurzív, vitaképesség Autonómia és felelősségvállalás:				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A kurzus célja, hogy rendezze azokat az alapvető társadalomtudományi és történelmi alapokat, melyek a gyakorlati tervezés során látókörükbe kerülhetnek. A hallgatók megismerhetik a különböző tudomány és alkotói területeken jelen lévő gondolkodásmódokat és a designelmélet területének sajátosságait (lokális esztétika, globális rendszerek). Megismerik eltérő tudományterületek designnal kapcsolatos interdiszciplináris kapcsolódási pontjait, és a művelődéstudomány fejlődését meghatározó kapcsolódó elméleteket. Példákon keresztül olyan gyakorlati módszerekkel is megismerkedhetnek, melyek révén saját következtetéseiket ésszerűen, helyesen tudják levonni a kurzus egészét meghatározó munka kapcsán.				
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve): A hallgatók tennivalói, feladatai: A tanulás környezete: (pl. <u>tanterem</u> , stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.) műhely				
Értékelés: (Több tanár és tanáronként külön értékelés esetén tanáronként megbontva) Teljesítendő követelmények:				

- A komplex vizsgán a tanuló csoportban dolgozva tesz bizonyosságot tudásáról.

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.}) gyakorlati demonstráció

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben): részvétel, önálló munka, a leadott anyag elsajátítása

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

Ajánlott irodalom a történeti modulhoz:

- Belting, Hans: Képanthropológia. Kijárat, Budapest, 2003.
- Panofsky, Erwin: A jelentés a vizuális művészetekben. Gondolat, Budapest, 1984.
- John Locke: A FIZIKAI TÁRGYAK SZUBSZTRÁTUMELMÉLETE.
- Jonathan Woodham: Twentieth Century Design, Oxford History of Art, 1997
- Alistair Duncan: Art Deco Complete: The Definitive Guide to the Decorative Arts of the 1920s and 1930s, Thames&Hudson, 2009.
- Henry de Morant: Az iparművészet története, Corvina, 1976.
- Ernyei Gyula: Design 1750-2000, Ráday Könyvesház, 2011.
- Ernyei Gyula: Az ipari forma története Magyarországon (Művészettörténeti füzetek 8.) 1974.
- Vadas József: A Művészi Ipartól az Ipari Művészetig – Tanulmányok, Corvina, 1979.
- Lelkes Péter: ARTDesigner (a magyar formatervezés fél évszázada-CD-vel) 2004, Magyar Design Kulturális Alapítvány

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Első alkalom: Mi a design?

1. A Design, mint interdiszciplináris terület
2. A Designer, mint művész: művészettörténet és design kapcsolata
 - Művtöri timeline
3. A Designer, mint mérnök: a mérnöktudományok és design kapcsolata
4. A Design, mint társadalom-mérnökség: a társadalomtudományok és a design

Művészettörténeti és designtörténeti timeline.

A „művészet” és „design” fogalmi párhuzamai és ellentétei. Az „alkotás” és „műélvezet” és a „termelés” és „fogyasztás” dichotómiái és az ezek közötti határok légiesedése.

Kulcsszavak és kulcsfogalmak

Képanyag levetítése és kiadása. (nemzetközi)

Második alkalom: Művészettörténet? Designtörténet? Ipartörténet? Kultúrtörténet? Hogyan szövi át a „design” a történelmet?

5. A designelmélet főbb irányai: a designelmélet kutatói terminológiája
 - Iparművészet, craft design
 - Magyar design (20. Század) nemzetközi párhuzamokkal

Iparművészet/Craft/ Design

Magyar Design timeline, a magyar iparművészet és design történetének bemutatása képekben.

A magyar tervezési hagyományok főbb irányzatai, központjai: Gödöllő, Zsennye, a főbb művésztelepek, szimpóziumok, művészeti egyesületek bemutatása.

Képaanyag levetítése és kiadása. (magyar design története)

Harmadik alkalom: Hol helyezkedik el a „design” a kultúrában?

1. Bemutatkozás: Mi a TÁRGY fogalma? metafizikai és filozófiai alapfogalmak

2. A kép és kultusz: kultusz tárgy és használati tárgy // **Tárgytípusok**
3. Az alkotás és művészet fogalom jelentése. (Roger Fry és a Kortárs Művészeti Társaság, London) áttekintése // **ábrázolási formák, terminológia, absztrakció**
4. **Művész vagy tervező?**

Módszerek, utak, lehetőségek:

Az „IDŐ” és a design kapcsolata: trendek és irányzatok, alkotási folyamatok és különbségek.

Ábrázolási formák és terminológia, az absztrakció fogalmai. A szobrászat és design kapcsolata. A szobrászat, és divat, textil kapcsolata, szobrászat és tárgyalkotás. Szobrászat-történeti áttekintés: művészettörténeti képanyag levetítése és kiadása.

Mi alakítja a „design” tendenciáit?:

A nemzedékek jelentősége, a társadalmi vágyak, a szociálpszichológia, valamint az emberek viszonya a „designhoz”.

Negyedik alkalom: A „design” utópia?

A design és az utópia: a „design-utópiák” és az „utópisztikus tervezés”. Utópia vs. Disztópia, illetve hogy változik a hozzáállásunk az idő elteltével a tökéletesnek hitt designhoz

5. Művészet és „Fellow Arts”: a képzőművészet, az iparművészet, a formatervezés összekapcsolása // **Idő és design**
6. Anyag és anyagszerűség: **művészi lehetőségek** az anyag kapcsolatában
 - módszerek, utak, lehetőségek:
 - Experimentális
 - Konceptuális
 - Tervezés, művészet
 - Intuíció, emóció
7. Forma és tartalom: a forma és a tartalom közötti kapcsolat a kortárs művészetekben

Ötödik alkalom: Mik a „design” történetének kezdetei?

A londoni Világkiállítás és William Morris: a „design”, mint a civilizáció motorja, szemben a „crafttal”, ami a kultúra védelmezője. Az „iparművészet” fogalmi gyökerei.

8. Alkotók és nemzedékek: eltérő szemléletek közös területeken
 - MOME intézménytörténet - hol is vagyunk?
9. Globális kultúra lokális kultúra: civilizáció, közízlés és egyéni utak, művészet és piac kapcsolatai
 - Vásárok régióban és globálisan, valamint a „szcéna” ahol jelen vagyunk

Hatodik alkalom: Miért olyan fontos a Bauhaus?

A Bauhaus és társintézményei jelentősége az oktatásra és a 20. századi design egészére.

10. Kulturanropológia és designantropológia: néprajz és design
11. Képzőművészet és iparművészet: design és képzőművészet, iparművészet
12. Innováció, műszaki fejlesztések és design kapcsolata: formaadás formateremtés